

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 108

Selonteko sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä sekä arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä vuodelta 2022

TRE:1346/00.05.02/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Heini Ruski

Valmistelijan yhteystiedot

Tarkastuspäällikkö Heini Ruski, puh. 041 730 0921, riskienhallinta- ja turvallisuusjohtaja Jouni Perttula, puh. 040 196 6512 ja liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolainen, puh. 050 345 1397, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Selonteko sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä sekä arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä vuodelta 2022 merkitään tiedoksi.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden tarkastuspäällikkö Heini Ruskille, liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolaiselle sekä riskienhallinta- ja turvallisuusjohtaja Jouni Perttulalle. He olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Johanna Loukaskorpi saapui kokoukseen.

Perustelut

Kuntalain ja yksityiskohtaisemmin kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antaman yleisohjeen mukaan kunnan tulee sisällyttää toimintakertomukseensa arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja kaupunkikonsernin konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kaupungin hallintosäännön 83 §:n mukaan kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Selonteko sisäisestä valvonnasta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Sisäinen tarkastus on valmistellut selonteon ja kokonaisarvion sisäisen valvonnan järjestämisestä. Selontekoa varten kaupungin konserniyksiköt, palveluryhmät sekä liikelaitokset ovat toteuttaneet sisäisen valvonnan itsearviointin eri osa-alueilla käyttöön otetutussa Granite-järjestelmässä. Itsearviointien perusteella palvelualueet ja liikelaitokset ovat valmistelleet sisäisen valvonnan selonteot, jotka on käsitelty toimitelmissä. Koko kaupunkia koskevien johtopäätösten tekemisessä on otettu edellä mainittujen lisäksi huomioon myös sisäisen tarkastuksen vuoden aikana tekemät havainnot.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvion mukaan kaupungin toiminnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat tuottaneet pääosassa organisaatiota kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta. Olennaisissa valvontaprosesseissa on kuitenkin havaittu heikkouksia ja poikkeamia, jotka vaativat välittömiä kehittämistoimia vuoden 2023 aikana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tärkeimmät kehittämistarpeet ovat:

- pitkään käytössä olleiden sopimusten ja toimintatapojen arvioiminen ja uudistaminen,
- hankinta- ja sopimustoiminnan valvonnan sekä sopimusaikaisten valvontakäytäntöjen kehittäminen ja
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osaamisen kehittäminen ja valvonnan vahvistaminen yksiköiden esihenkilötyössä, johtamisessa ja käytännöissä.

Liitteenä oleva selonteko on osa kaupungin toimintakertomusta.

Selonteko konsernivalvonnasta

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa. Lisäksi pyritään varmistamaan, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimitelinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Kuntalain mukainen konsernijohto vastaa valvonnasta, mutta käytännössä merkittävä osa valvontaa on omistajaohjauksen tehtävänä.

Konsernivalvonnan käytännön toteutus on laajaa ja se koostuu monesta osatekijästä. Menettelyitä on kuvattu liitteessä tarkemmin.

Konserniohjaukseen liittyvissä toimivallan- ja päätöksenteon, hallitusjäsenten kokoonpanon ja nimitysprosessin, konserniohjeen mukaisen toiminnan, seurannan ja raportoinnin sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden suhteen ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Prosesseja voidaan ja tulee edelleen kehittää, mm. konserniyhtiöiden vastuullisuusraportointia on aloitettu kehittämään ja muutamalla yhtiöllä on parannettavaa työhyvinvoinnin saralla. Konserniohjeen ja CG-ohjeen uudistamiset ovat myös työn alla vuoden 2023 aikana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Konserniyhtiöiden toimintaan liittyy muutamia mainittavia riskejä. Nouseva korkotaso ja erilaisten raaka-aineiden, palveluiden ja energian huomattava kallistuminen ovat tuoneet paineita liiketoiminnalle. Erityisesti näiden riskien hallinta on keskeisessä asemassa suuria infrahankkeita toteuttavissa yhtiöissä. Erilaiset maineriskit ovat olleet kasvamaan päin ja vastuullisen liiketoiminnan harjoittamisen merkitys on korostunut. Yleisellä tasolla hankintalain mukaiseen sidosyksikköasemaan liittyvät käytännöt ja tulkinat kaipaavat valtakunnallista täsmentämistä.

Liitteenä olevassa konsernivalvonnan selonteossa 2022 on tarkempia tietoja.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Strategia- ja kehittämissyksikön riskienhallinnan, turvallisuuden ja varautumisen tiimi on valmistellut arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Vuonna 2022 kehitettiin edelleen riskiarviointien laadinnan prosessia, riskitiedon laatua ja riskiraportointia osana johtamista ja toiminnan ja talouden prosessia kaupungin palvelualueilla, palveluryhmissä ja liikelaitoksissa.

Kokonaisuutena voidaan todeta, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutus sujui hyvin vuonna 2022, vaikka maailmanlaajuinen koronaviruspandemia vaikutti edelleen joiltain osin resurssien käyttöön ja tehtävien priorisointiin. Toimintaympäristön näkökulmasta Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset kaupunkiin ja kaupungin toimintaan olivat merkittävät. Hyökkäyssota vaikutti heikentävästi kriisinkestävyyteen sekä turvallisuuden kokemukseen. Korkea inflaatio nosti merkittävästi erityisesti energian hintoja ja aiheutti siten vaikutuksia sekä kaupungin että kuntalaisten talouteen. Inflaatio näkyi lisäksi muun muassa rakennuskustannuksen voimakkaana kasvuna. Tilannekuvan ylläpito ja sodan vaikutuksiin varautuminen vaati myös paljon työtä erityisesti energiavarautumiseen liittyen.

Vaikka talousarviossa asetettuja tavoitteita ei kaikilta osin saavutettukaan ja yksittäisiä riskejä konkretisoitui, onnistuttiin tehdyillä toimenpiteillä varmistamaan, ettei kaupunkikonsernin toiminnassa toteutunut merkittäviä riskejä.

Tiedoksi

Heini Ruski, Jouni Perttula, Arto Vuojolainen

Liitteet

- 1 Selonteko sisäisestä valvonnasta
- 2 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä
- 3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 21.3.2023 www.tampere.fi

Päätös on annettu tiedoksi sähköisesti 22.3.2023.

Tampere
22.03.2023

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§108

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)